

Historická komise AMG ve spolupráci
s Městským muzeem Chotěboř

pořádá odborný seminář

Historická sbírka v muzeu: Klíčová sbírka, nebo odkladiště?

HISTORIE V MUZEU III

23.—24. září 2026

Kino Chotěboř, Tyršova 256
Městské muzeum Chotěboř, Trčků z Lípy 55

PROGRAM

22/9 PŘEDPROGRAM

16:00 Sraz u kina (Tyršova 256)
Komentovaná prohlídka města a muzea

23/9 JEDNACÍ DEN (Kino, Tyršova 256)

09:30 až 10:00 Registrace účastníků
10:04 Zahájení

Blok 1

10:15 Luděk Beneš — Pokus o vymezení pojmu „historické sbírky“
10:25 Matěj Ott — Inventarizace: nutné zlo, či nedoceněný nástroj?
10:35 Kristýna Pinkrová — Neevidované dědictví Domu J. Š. Baara a nového „muzea“ v Postřekově
10:45 Petr Chlebec — Paměť muzea ≠ paměť Ostravy?
10:55 Diskuze k příspěvkům
do 12:30 Oběd

Blok 2

12:30 Lenka Blažková — Kolekce regionálního patriotismu
12:40 Vojtěch Brož — Historická podsběrka Muzea Vimperska, její vývoj a vztah k zámeckému mobiliáři
12:50 Dana Hradilová — Sběrky a podsběrky Muzea Českého krasu, p. o. Dle muzejního zákona rovné, v realitě rovnější!
13:00 Diskuze k příspěvkům
do 13:30 Coffee break/Tea party

Blok 3

13:30 Vladislav Burian — Nábytek: Kam s ním?
13:40 Michal Novotný — Správa sbírky nálepek z krabiček na zápalky
13:50 Marcela Šášinková a Lucie Váchová — Likvidujeme byt po staré tetě, nechtěli byste...?
14:00 Diskuze k příspěvkům
14:30 až 15:30 Plenární zasedání Historické komise AMG
16:00 Komentovaná prohlídka muzea, volný program

24/9 JEDNACÍ DEN (Městské muzeum Chotěboř, Trčků z Lípy 55)

09:00 až 11:00 Moderovaná diskuze účastníků semináře nad otázkami každodenní praxe (např. stav historických sbírek, potřeba sbírkotvorných plánů, akvizice a vyřazování)

Účastnický poplatek: 300 Kč
Může být uhrazen na místě (příjmový doklad), nebo formou faktury. Prosíme o zaslání podkladů předem.
Kontakt na organizátory: Michal Kamp, 731 831 475, kamp@cekus.eu

Seminář se koná ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky, z. s.,
a s finanční podporou Ministerstva kultury.

Ministerstvo
kultury

ASOCIACE MUZEÍ
A GALERIÍ ČR, Z. S.

Centrum kultury a služeb
CEKUS Chotěboř

Městské
muzeum
Chotěboř

ANOTACE:

PhDr. Luděk Beneš — čestný člen AMG

Pokus o vymezení pojmu „historické sbírky“

Pojem „historické sbírky“ je v muzeích běžně používán, každá instituce a často i každý odborný pracovník jej však chápe rozdílně. Neexistuje jeho jasné vymezení, lze pouze vyčlenit „historickou podsbírku“ dle příloh k zákonu č. 122/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky č. 275/2000 Sb. Lze vůbec tento pojem přesně definovat a dle jakých kritérií?

Mgr. Matěj Ott — Muzeum regionu Boskovicka

Inventarizace: nutné zlo, či nedoceněný nástroj?

Příspěvek analyzuje vývoj a proměny inventarizací podsbírky Historická v Muzeu regionu Boskovicka v období posledních 25 let. Zaměřuje se na kvalitativní posun tohoto procesu, který byl v minulosti ovlivněn personálními a časovými možnostmi instituce, úrovní existující sbírkové evidence i individuálním přístupem kurátorů. Inventarizace byla často vnímána jako pouhá trpěná administrativní povinnost, což se promítlo do její proměnlivé kvality. Cílem příspěvku je ukázat, že systematicky prováděná inventarizace představuje klíčový nástroj pro správu sbírek, umožňující nejen kontrolu fyzické existence předmětů, ale také průběžnou revizi evidenčních dat, identifikaci chyb a zpřesňování znalostí o fondu.

Mgr. Kristýna Pinkrová — Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR

Neevidované dědictví Domu J. Š. Baara a nového „muzea“ v Postřekově

Příspěvek se zaměří na vrstvu dědictví, která ještě není — nebo možná nikdy nebude — řádně zařazena do muzejní evidence, přesto zásadně ovlivňuje podobu místní historické paměti. Na příkladu Domu J. Š. Baara v Klenčí pod Čerchovem a nově vznikajícího muzea v Postřekově otevřeme otázku, co se děje s předměty, dokumenty, vzpomínkami a místními tradicemi dříve, než se (ne)stanou „sbírkou“.

Mgr. Vojtěch Brož — Kancelář prezidenta republiky

Historická podsbírka Muzea Vimperska, její vývoj a vztah k zámeckému mobiliáři

Příspěvek představí vývoj podsbírky menšího vlastivědného muzea v kontextu jeho 17 ostatních podsbírek a zaměří se na její vztah k mobiliárním fondům památkového objektu. Muzeum Vimperska se totiž stalo od roku 2015 součástí provozu památky ve správě Národního památkového ústavu a začalo souběžné budování mobiliárního fondu nutného pro vybavení nové prohlídkové trasy. Hlavní položenou otázkou bude, jak se tyto změny podepsaly na sbírkotvorné strategii a jaké možnosti a problémy přinesly.

Mgr. Dana Hradilová — Muzeum Českého krasu

Sbírky a podsbírky Muzea Českého krasu, p. o. Dle muzejního zákona rovné, v realitě rovnější!

Muzeem Českého krasu byla pojmenována instituce v roce 1993 z potřeby muzejní specializace, jiné než regionálně vlastivědné na úrovni okresu. Má tři sbírky, berounskou, hořovickou a žebráckou, které jsou sbírkovým fondem tří původně městských muzeí. V současnosti se instituce soustředí převážně na komerční výstavy, geologickou edukaci, exkurze do Českého krasu a výzkum paleontologické podsbírky. Co může být v dlouhodobém horizontu výsledkem této strategie ve vztahu k historickému dědictví a poznání?

Mgr. Vladislav Burian — Muzeum Jindřichohradecka

Nábytek: Kam s ním?

Jako v mnoha muzeích v České republice, také v našem Muzeu Jindřichohradecka spravujeme fond Nábytek, spadající pod Umělecké řemeslo. Když jsem fond před pěti lety převzal po kolegovi odcházejícím do důchodu, došlo mi, že největším úskalím nebude jeho renovace, ale především jeho přehledné a dostupné umístění. Tedy vyvstala logická otázka: Kam s ním? Jedná se často o natolik rozměrné exponáty, pro které se hledá jen stěží vhodný depozitární prostor. Z toho pak vyvstává několik poměrně zásadních problémů, které by měl alespoň částečně poodkrýt daný příspěvek a na některé z nich se pokusit rovněž nalézt řešení.

Mgr. Michal Novotný — Muzeum Šumavy Sušice

Správa sbírky nálepek z krabiček na zápalky

Evidenci drobných sbírkových předmětů lze považovat za metodickou výzvu. I proto byly nálepky z krabiček na zápalky v Muzeu Šumavy Sušice donedávna vnímány spíše jako pomocný materiál. V současnosti se k nim přistupuje jako k plnohodnotným sbírkovým předmětům. Příspěvek ukáže možnosti akvizic, evidence, uložení a využívání nálepek k badatelským či prezentačním účelům, na konkrétním příkladu z české muzejní praxe.

Mgr. Marcela Šášinková a Mgr. Lucie Váchová, Ph.D. — Středočeské muzeum

Likvidujeme byt po staré tetě, nechtěli byste...?

Středočeské muzeum založené v roce 1957 patří mezi nejmladší pamětové instituce zřizované Středočeským krajem. Počtem sbírkových předmětů ale náleží k největším tohoto typu, s téměř 600 000 evidenčními čísly zapsaných v CES se totiž může počítat mezi pět největších sbírkových institucí v ČR. Základ sbírkového fondu zpočátku tvořily srovy, systematická akviziční strategie neexistovala a do sbírek se tak dostala řada solitérních i poškozených kusů bez historické i vypovídací hodnoty, do fondu výtvarného umění byly zapsány i některé reprodukcce.

V roce 1992 navíc instituce získala jako dědictví obrovskou kolekci velmi rozmanitého charakteru po umělci a sběrateli Miloši Malinovi, do jednotlivých podsbírek přibyl vedle velmi kvalitních věcí další okruh v podstatě nevyužitelných předmětů. Ve Středočeském muzeu je tak řada sbírkových předmětů, které nebude možné pravděpodobně nikdy vystavit ani jinak využít, zároveň se organizace dostala na hranu kapacity depozitářů i personální. V posledních čtyřech letech tak muzeum pozvolna mění akviziční strategii a postoj k budování sbírek: aktualizovalo interní směrnice definující nakládání s nimi, klade důraz na doplňování stávajících hodnotných okruhů, redukuje příjmy těch nových, vyřazuje ze sbírek a soustředí se víc na důsledné zpracování a ošetření sbírkového fondu a také na jeho prezentaci směrem k veřejnosti. V roce 2023 zřídilo díky grantu digitalizační pracoviště, on-line portál pro prezentaci sbírek i virtuální prohlídky některých stálých expozic.

Mgr. Petr Chlebec — Ostravské muzeum

Paměť muzea ≠ paměť Ostravy?

Na přelomu 19. a 20. století vznikala v Ostravě muzea schraňující dědictví regionu, umělecká díla a industriální památky. Všechny tyto sbírky shromáždili významní sběratelé jako Karel Jaromír Bukovanský, který založil první muzeum ve Slezské Ostravě v roce 1872, nebo geolog Václav Šusta, který daroval 3000 předmětů do muzea. Na nich muzeum vyrostlo a na tuto činnost navázaly další generace muzejníků, kteří sbírali předměty ze současnosti. Často se jednalo o kusy zakoupené ze starožitností, u nichž neznáme provenienci, nebo předměty z jiných regionů. V posledních 30 letech se pod pojmem vlastní sběr skryly všemožné akvizice od rodinných příslušníků muzea, z bývalých expozic nebo od různorodých přátel, kdy se nekriticky sbíralo vše.

Takto vznikl široký sbírkový fond, kterému dodnes chybí sbírkotvorná koncepce. Zamyslíme-li se nad definicí muzea jako ochránitele dědictví, kde si doplňují ve smyslu Ostravského muzea „dědictví Ostravska“, vzniká otázka, zdali je tento sběr muzejníků dědictví, a tedy pamětí charakterizující město Ostravu, která bude moci vypovídat o přítomnosti budoucím generacím. Příspěvek si klade za cíl předložit diskusní otázku sbírkotvorné koncepce na příkladu Ostravského muzea, které vzniklo na soukromých sbírkách. Do jaké míry může být zkreslována paměť města prezentovaná muzejními pracovníky? Je legitimní organicky sbírat vše, jak tomu nahrávají dosavadní koncepce muzejních statistik? A jak bychom měli nakládat se sbírkami získanými v minulosti touto činností v rámci budování paměti města Ostravy a regionu?

PhDr. Lenka Blažková, Ph.D. — Hornické muzeum Příbram

Kolekce regionálního patriotismu

Od správcovství sbírky typu „sběr všeho“ k čím dál tím podrobnější „3D čítance“ historie města. Příklady z dvacetileté praxe ladění historické podsbírky Hornického muzea Příbram.